



РІДКІСНА ІКОНА ОБНОВИЛАСЯ ПІСЛЯ 70-РІЧНОЇ ТЕМНОТИ

В оселі Марії Омельчук із села Свищів обновилася ікона, яка має рідкісну і водночас символічну назву «Різдво Твоє, Христе Боже наш». А раніше святий образ пройшов воістину страдницький шлях — майже 70 років був повністю темним, дивом врятувався під час пожежі, влаштованої під час війни гітлерівцями; потрапляв у поле зору відомого партизанського командира Сидора Ковпака; ледь не опинився на звалиську старих, непотрібних предметів. Цікаво також, що ікона хоч і обновилася раптово, але у її воскресіння Марія Федорівна вірила практично все життя. Принаймні, як сама зазначає, через відчуття прийдешнього дива постійно тримала «темний» образ на видному хатньому місці.

«Ікону мама вихопила з вогню»

Історію обновленої ікони слід почати із села Острожець, звідкіля родом мій батько, — розповідає Марія Омельчук (на фото), — отож, батьки, коли він сватався, передали йому цього святого образа, який, найімовірніше, придбали у Почаївській лаврі, бо ходили туди на прощу. Чому і коли сімейна реліквія потемніла — цього моя дитяча пам'ять не зафіксувала. Пригадую лише, що тато помер у 1941 році, ще перед війною. «На руках» у мами залишилося четверо дітей — найстаршій моїй сестрі Катерині було 14 років, Софійці — 10 років, а нам із Ніною (моєю близнючкою) — по чотири роки. Було: одного разу під час війни у нашій хаті зібралася сходка — односельці разом із декількома вояками УПА обговорювали, як боронити нажите майно від німців, облави яких ставали все частішими. Але не обійшлося без провокатора. Коли до села завітали німці з поляками, то відразу направилися до нашої хати. Уже з порога, як розповідала мама, вони заповзялися: «Де бандерівці? Коли вони збиралися? Куди пішли?». І хоч мама затято доводила, що у неї люди збиралися не на сходку, а на церковну співанку, вони й слухати не хотіли. Взяли й підпалили хату. А перед тим як палити, в оселі побили усі образи, картину Тараса Шевченка. Цей же образ, що тепер обновився, як на диво, не побили. Десь їм забрало, чи що? Коли хата добре розгорілася, мама наразі згадала, що всередині ікона лишилася. Каже старшим дівчатам, що треба побігти, забрати. Вони просять не йти, бо вже все падає у вогні. Але мама таки побігла, вихопила ікону практично з вогню, а потім заховала у льосі.

Ковпак, глянувши на темний образ, здивувався: «І що ви на ньому бачите?»

Хата згоріла дотла. А над нами, бездомними, змілосердилася тітка, що жила у гарній та великій хаті на окраїні Свищева, — пригадує Марія Федорівна, — змілосердилася передусім через мене, бо я вже на той час була інвалідом. Якось втікали ми від бомбьожки на возі, старша сестра не втримала мене, я впала і пошкодила хребта. Лікаря, щоби поміг, на той час у селі не було, і з часом хребці почали зростатися у неправильному положенні. Так ось, у сорок третьому році через наше село проходили партизани-ковпаківці. На тітчиному дворі поставили похідну кухню, і сюди місяців зо три майже щодня і сам Ковпак навідувався. Уже при перших відвідинах він запитав у тітки Матруни, чиї це маленькі діти і чого я лежу. «Вона — калічка», — почув у відповідь. «То давайте заберемо її у госпіталь. Там, можливо, дитину вилікують, ще заміж дівча вийде», — ці Ковпаківі слова й понині не вивіряються з моїх

вух. Але баба чомусь відповіла, що не віддасть дитини нікуди. Тоді партизанський командир зробив ще один благородний крок — наказав повару, щоб нам давали їсти те, що й партизанам. А у них були і консерви, і м'ясо. Що ж стосується ікони, то вона, знаходячись на стіні у хаті, неабияк здивувала Ковпака. Насамперед своєю темнотою. Мама з тіткою думали, що військовик накаже зняти «пережиток минулого». Але він тілі «ї здивовано знизав плечима, глянувши на темний образ: «І що ви на ньому бачите? Я, наприклад, нічого». Далі несподівано повідав, що не забороняє партизанам мати іконки та носити хрестики. Нехай, мовляв, вірять, що Бог їх збереже...

Обнова сталася, бо людське серце вірило

Марія Омельчук вже вісім років, як живе самотньо. Померли мама, сестра, з якими протягом десятиліть сумісно несла життєву ношу. Із старої хати Марія Федорівна переселилася у дещо чепурнішу оселю, яку придбала у племінника.

— Коли я сюди перебралася, — продовжує розповідь жителька села Свищів, — то ікону повісила над своєю ліжком, Завжди молилася до неї. Якщо щось треба було — просила у Господа помочі, дякувала Йому. А недавно вранці глянула на образ — й по спині аж мороз пішов: «Боже, вона ж обновилася». Проте я спочатку нікому не видавала таємниці. Скажу чесно — боялася. Думала: коли священник буде посвящати хату, тоді й покажу йому. Втім, не витримала, повідала батюшкві таїну раніше. Він і порадив, щоб образ освятити і хресним ходом перенести до храму. Щоб кожен із прихожан міг до нього приклонитися. Тепер забрала ікону знову до своєї хати. Бо весь цей час відчувала себе зовсім самотньою. Тепер, повірте, маю інше відчуття — що в оселі я не сама, що тут присутній Божий дух. А щодо обновлення, то подивіться самі: більше половини зображення набрало світлого і живого вигляду. І печера, і янголи зверху, і Марія з Йосипом біля Дитятка, і мудреці, що схилилися над яслами. Більше того, коли ікона висить, то аж переливається кольорами...

Загалом обновлення ікон — нині явище непоодиноке. Але те, що трапилося в оселі Марії Омельчук, явище воістину особливе. Тим паче, просякнуте страдницькою історією та непохитною вірою. Протягом десятиліть людське серце вірило, що святий образ оживе, і, зрештою, ці сподівання справдилися. Хіба немає тут зв'язку між земним та небесним?